

تیکلی محبوسه

تورک اوږهاغزک ناسر افکاریدر

نایت غزلی ترم ایندی .. کوزلرک اؤکتیده
 یالکز بیایان بک رولکه .. قولالترده یالکز
 اوزاق بر آدیک یله زک شیفرتیری ...
 او طور دی .. حزنی بر ذوقک لقی بوتون
 دیکله نری غنی ایندی .. آقیلاش یامادیر یله ..
 براز سوکرا وولحدور وایلا شلاغه بونادریک
 نخته دوغرو ایرله دی .. اطرافنه هر زمانه کی
 باقیندی وسوردی .. عاشق فریشت و معشوق
 رادا کیمدر ؟ هیچ بر طرفدن بر جواب
 کله یه بوسلمک نه تیولوزیسی ایضاحه باشلادی.
 خازق الماده بر مهارته بوسلمک اطرافنده
 دونن فلسف منافقازی آکلاندی .. بوتون
 هر ظری تکر ، تکر ، سرمنز بر منطقه برندن
 آبیروی تفسیر ایندی ..
 علما و حکما غنی اولدیرلر .. آقیلاشیرله
 خلقده قاریشدی .. هر کس شایریمشدی ..
 سلطانده ... سالونک هواسی رزایلردن ، عشق
 آهنگرندن تمیزلنمشدی ودمین تروزامن پشیرن
 دنایشیدیی آبی دوشمنش بر شوسه بکز بوددی ..
 خلقه کندی شاعرلی ، بولکه ونگر جهانی
 ایچنده .. هر مشکلی بر تکه ایله بر سرمنز دیوکلایند
 بر چو چوق کچی کوروندی ..
 ایلمک دمه اولزاق آکلادیرلرک شکهارک
 شمرزای یک ساده شیرلدر .. کندیلریده
 ایستسملر او قادیار یازایلیرلری ..
 اولترده نه آکلایشیلایان بر دیوغو ، نه ده
 مفید بر دوشونجه واردی ! ..
 سلطان سکین بر باقیله شاعرلی صوک
 بر تخریه دعوت ایندی آما شکهار آلدیرمادی ،
 سومدی و او طور دینی یرده قالدی .. او وقت
 سلطان حدله تختندن قالدی و پوینده کی بر دزی
 ایغی بر پونداریک باشندن کچیردی .. خلق ،
 چیلین کچی ، آقیلاشلا دی وها ییردی .. یوقار
 دمه بالوقندن بر قاشک خیرتیری و آلتون
 یله یلرک شیعرتیسی خفیغه عکس ایندی ..
 شکهارده یردن قالدی وصالون ترک ایندی ..
 کچه قارا کقدی .. او فالان ایک ایشبلی
 اولکون و او چوقدی .. شاعر شکهار کتخانه سندن
 بوتون شمرزای چیقاردی ورم ییدی .. ایک
 یازدیی شاعرلی شیددی طایب بوددی یله ..
 اولتر نه چو چوقه مصرعلر واقعه لری .. سوکرا
 بر .. بر مین ییردی ، یارجلادی و آتسه
 فیرلادی ..
 یغمه لرک قانادلی آردنه قادیار آجدی ..
 یانغی آک سوده کی بیاض بیچکلره سوله دی :
 اودمک بوتون لامباری ووملری کتیردی
 و مین طونوئوردی .. و سوکرا زهری بر
 کولک سوبی بال ایله قاریشدر اراق ایچدی
 و ییدی ..
 ده لیزلر آتون یله یلرک شیعیردی
 ایچکدی و روزگار طانی بر قوفو ایله آسدی ..

شکهار کوزلری یومشدی : نازی برنسم
 دیه ایچکدی ، شاعریک مرحتک یوقی ؟ اولوم
 یانغنده اولسون سن کورمه به چکیم ؟ ..
 یتیمک ، طانی بر سس جواب وری :
 « شاعرم ، ایسته کدم ، بورادیم » شکهار
 کوزلری آجدی . و یانغاک ناندی بر قادیار وجودی
 سچیدی .. آدتیق کوزلی بولایق کور ووردی ..
 قوین سوله دی : (بن برنسس آدشیتیم !)
 شاعرم ، دیرسکیرنه دایما دایما قیدلادی
 دوغرو ولی . برنسس آدشیتا ، شاعرک قولاغنه :
 (سلطان کنه ک کیدی . مسابقه فزانان سندن
 شاعرم .. ون ، سکا ظفر چلنکی کتیرمه
 کدم .. دیه فیصله دی .. و صاچلرندن
 چلنی سیردی ، شاعرک باشنه فویدی . شاعر ،
 تتردی ، یاغنه دوشدی ..

بر ایندیر انات ناغور

..

صوک بهار دلیسی

« اکیلمش ارشه قانار متصل قانار کار
 « دورور بهارده علوی قانی قانی بلطر
 « سوزلی بائی ؟ نهن طوبه بکتر وورمر
 احمد هاشم
 اونی چوقدن بری طاییم ، یایی نیمیشندن
 بیوکدر ، کورکوم ، اونک کوردکری باندی
 هیچدر . اونکله سته نه هر آینه ، هر کونده
 قونوشق ، بولوشق قابل اولاز . بلکه بولوشورز ،
 فقط بو بولوشق ، کوروشک و آکلاشق
 دیمک دکادر . زیرا او ، صوک بهار دن باشقه
 موسمه ایچدن سوله منم ؟ جوشاز و صیبی
 اولاز . صانکه یالکز صوک بهارده جانلانا ،
 اوتن و اوجان و اوندن سوکره اولن بر مخلوقدر .
 باشقه کورلده نهدر معنایزه صوک بهارده اوقدر
 خانه یاقین ، او قدر درین بر آدمدر .
 بوسنه هر سته کندن دها کوزلدر ، هر سته
 یالکز آغلایان ، باغران قریب و کورن رکزودی ،
 نقری وخیم ، شهیمی اولدور و جیدی . بوسنه ، رآز
 دیکشمش بولدم . یته نقرت اییدیور ، یته قلی
 فنا ، یته عکسیدر . فقط آرتق بوتون نفاشیلری ،
 کندنه محصوص بر فلسفه قاریشدرمش ، هر
 شئی صونکده سکوت و تسلی به دوکله هنری
 اوکر نمشدر .
 یکن کون ایلمک دمه اولدرق بولوشق .
 یوزنی کورور کورمز صوک بهارک کلدیکی حس
 ایتدم . کوک اوا دوغرو بردن قادی . وایلمک
 آند دبلرزم برشی سولیدنی حالده کوزلرمله
 جهرمزک سولوقلیله ایچدن ایجه قونوشق
 و یان یانه بورومک باشلاق . دیدی که : « ستنک
 چوق صوک بهارل کچیردک . صوک بهار قزبلایق
 ستنک بو اولغون میومس بر سرلرده طایلق ،
 سواق آزالاندی ایتکیلرده دیکلرک ، دکرک
 داله لرنه کورک . شیبیدی فیرله کیدیم ،

بی جموعه
 طاع باشلرله چیقلم . کورده چکسکه اوتلرک ،
 یارافلرک دیکنرک آل دکشمش طاشلرک صوک
 بهاری هسندن کوزلدر . « سسی چیقارمدم
 یالکز دوشوندمک ، او ، بو موسنه « اولغون
 « موه » . بر . کونلر و اکیرقیش ، ایلمک بهار ، یازدورلری
 چیرد و آلتیق صوک بهارده اولغو تلاشیر . صوک بهار ،
 اولغونلرک موسیدر . آکلایلمرک دوشونلرک
 رنکیدر . بولر ، بلکه اونک کندنه محصوص
 شاعرکی ذوقنک برنوع جلومسیدر فقط
 بویه دوشوندم . آدتیق ایسته دیکیم برده شکدر .
 اولتره ، دیکنلرله برابرک . تکرار باشلادی :
 « یاشامی چوق سویوردم . صوک بهار ایچون هر شیتی
 سویوردم ، قزبل یاراق ، حقیف حقیفد عاللانا
 ماوی دکز . بی اویانان چوق کلرک کاه قورقونچ ،
 کاه تشله سار چیقازان روزگار ، کدرلی
 انسانلر بکزمی کوزی بوز ، قزبل رنگ یانان سرمر ،
 بال رنگلی هوا ... بولر کوزل دکلیدر ؟ بولری
 برشیته دیکشم . بولر ایچون ، بوکوک ، ایچی
 بیایان بولر رنگلی هوا ، بوقزبل یاراق ، بوی
 جوشان دکز ایچون یاشامی ایسته یوردم ... بوراده
 سسی یتر کیدی ، فقط تکرر باشلادی : « صوک بهار
 مناسب برسن بولدم » ، یغردی « ایسته بوسس
 بوموسک ، بودکزک سیدر . « بو سسندن
 برشی آکلایما یانلر چوقدر . بو سس ، بلکه
 ضیف بولارک ساقسز ستنه ، یازوسی غیب
 اولان بقصرلرک کیشتمنه و بلکه حزین کچه
 قوشلرک فریادلرنه بکزمه ییلر ... بو سس
 کولنج اولقله برابر کولنج دکل ، جمیع
 کوروشکلر برابر جمیع دکل ، بو سس نهدر ؟
 حکم ایتدمک دنیاده برسن ، بولک قدر کوزل
 دکادر ، بو سسی ، اک کوزل قادی سسلرله
 مقایسه ایتملی یز . بوسسی برشیته بکزمه ییلیز ،
 بوسس ، بو هوا ایچنده ، قزبل رنگ بویانان
 بو طاشلرک باندی باشقه برشی ... هیچ بر یوک
 خواننده بوسسی چیقارمادی ، هیچ بر شاعر ،
 بردها بویه بر آتک بوله ماهیچدر .
 اندمک قان بستانوی ، دیک دورده یلمک ایچون
 صوک قونلرلی صرف ایتدیکری یایی اولان
 یاری تانان اولتره وورمق ، اوغولادیان
 طاع روزگارینه شو سوزلری قاریشدردی :
 « بوسنه سویوردم .. بردها باغیردی .
 « سویوردم .. بونی ، اوندن یی ایشید یوردم .
 او سوزمزدی ، سومه به چکدی . بویه برشی ایچون
 قلب طاشیا بوددی . حیرتمی اظهار ایتدم . دلیرک
 کوزینه بکزمین کوزنی اوسته چوریدی . بردها ،
 سویوردم ! دیدی . بیچون و خار ! دیدم .
 « دلیرک ک . عاشق لری سویوردم ، سوکله
 بللی دکدر . یالکز یلیورمکک صاچلری دوکدن
 و بیاضلانا نقرته آرتق علاقم یوقدر ، شهید
 ایسه یکن خزانن بری اوزاغم ، سویوردم
 و ایلتایوردم »

يوسرمده ايلردن قاراران هوا اورته سندن
بر آيدنلق چاقنى آكردن بر شى يئلادى .
يوسس اوڭى ايخاقت ايتدى ، تكرار اسى وحنى
دوڭلرني آچدى ، صوك بهار سسلرني يقاردي .
فقط بو سسلر كوزل ككادى . زيرا بوسسلر
بردينك سسلردى . اودايرمىدى .
سويكيسله قول قولة قارا ككلاڭ ايجنه دوغرو
آبى سسلر چيقرمقد ، ميراندوب آغلاشمقد
يوروديلر . صوك بهار روزكارى اوغولدا يوردي .
هوانك قيزيلقى چيكمىدى ويجه قوشلرى قورقونچ
سرحتريله اوچوشيوردي .

فرزى لطفى

اؤن بئش كؤنلگ ايتانبون

مفصل تورك تاريخى

مؤلى ۴۰۶ شمس الدين ۱۳۳۹ ، ايكنينى كىتاب ص ۱۹۶
اخيرا شمس الدين بك انقشاره باشلايان
« مفصل تورك تاريخى » نك ايكنينى كىتابى ده
چيقدى . بۇده علمه خاند هر نيازيلر ايسه هر
حاله بونوك بريوسقلى ايجنه موقى اولاييله
چيكندن بوازده عين نظره بائيوروز .

فى الحقيقه بعضيلريك ادعا ايتدكلرى كى
مفصل تورك تاريخى بلخامه بوايكنينى كىتاب ده
كيني « نك توركيه قانلدين عبارت ايسه ده مؤلفنك
بك حقيقى برصونده سوله ديي وجهله بوخصوصده
بالكنز « هونلر تاريخ عمومى » نه مراجعت
ايتك ريجبوريت قطعيدهر . هونلر تورك احوال
تاريخمه لر نه ائزده كيني دن ده مفضل برسراجتكمه
اولادقنل صوكره بولايه مراجعتى وحى عينا
توركجه نقل ايتيى ده بك ضرورى عدايدهر .
ذاتاده كيني فى تاريخ كيكه علمى قيتنى هونلر
نولرمه عائد بحث ده ده شيدى بىك اسكى توكلمه
داتر چين مئلفمه مراجعت ايديلهك ده مفضل
برار و جوده كتيرله يكيكندن ايلوم اجني طالع ايله
اترك بوجسته مراجعت ائجدهر . فقط كىناك
ديكر فصللر ده اترقى قيمت علميى غائب
اقتش . اسكى وىك مختصر معلومات عبارتدر .
بوكا بناء دره شمس الدين بك بالكنز
بوئجده ده كيني بك كىتابه مراجعتى بك طبعى
بوليوروز . فقط مؤلف كىتاب كندى مئلفمه لىرى ،
عدى حكملرنى قولايجه ساده ترجمه و اقتسالرله
اكتفا ايتش اوله ايدى ، ده مفيد اولاجى
شه سيزدى . صوكره بعضى معلومات لسانيك
عدم كفايى مؤلى اسم فارسلر طر زح برولنقطده
خطاره دوشورمىدر : مثلا « سوكى » آدى بر
چين تاريخى متمدن يرلده « سفوكى » Suku
طرزنده يالزمىدر . شمس الدين بى بوخطابه

قرمى قانلرله قزاران وجوديه بافرق قيدر .
يئتى ۱۰۰ بونى سرزمينيك ؟ صوك بهاردهر ، هيچ
سلاح سسى ديكلمه مكى ؟ « اوموزدن سلاخنى
ايتيردى وقضايجه چيكندن اوركه بهرگ بوشالدى .
سس طاعرك اوستندن عكسلر ياره قيزيل رنكه
قارشدى . اوئلر ترمدى ، قوشلر اوچوشدى
وكيم بيلير ؟ بۇدن بر آرز اوزافدىك جىن كوزمه
قييردادى . « ديكلمه ، ديكلمه ! روزكاره قارشان
سس ، قوشلرى قورقوتان سس وىك اختيار
سوكيلرى اوركوتى سس » ديدى .
سوكيلسى ده بزه يافلاشمش ايدى ، البته كى
چوجنى اوقشايلهرق هزاره ، قوشلره ظريف
اسقارپنكك اوچيله قييرداتدينى اوئلر بائيوردي .

اولديغىن يردن قانلقش ، بر آرز اوته دىك
صاحبز باغفرده يار افرى قزارمش آسمه ل آرمىنده
دولاشيوردي . « سكا بۇندن اولو عيتدن نحت
ايتدم . نحت ، چياندرد . ديدم . بوكا ايتادىكي ؟
ديدى : « ييلرگ بونلرگ هيىي يالاندرد ، نحت بلسكه
اولومدر . بلسكه اولوم كى كوزلدر . وشونده
بيلسكه دوشونمكه دكهن نحت ، دوشونمور بىر
عشق خام بر شيدرد . اسل اولان تشركدرد . اسم
براقش هانى باشقى دوشونمكه دوشونك
هيىسندم بو خاصه نى بولمچسك . بونلر
سودكارى ايجون دكل سومى دوشونمكلرى
ايجون يئشاپورلر . ساده نحت ، نقرت قدر بيله
يارايجى ككدر . » ، صوكره البته قزارمش
بوايق آلىدى : « نحت ، بوايقار كيدر ،
اونك رنى ، بونك رنكيدر » . ديدى وورغوڭ
كوزلرى آسمه لرك آرمىسندن بزه واعر وركان
بياشلى قاينه چيوردي . قانديك بوزنه اقشام
كونشك قيزيلقى وورمىدى . البته طردينى
چوجق اوستى نوزلامش سرمر كيدى . سايقلاز
كى سويلندى : « بوقان خسته ، نحت خسته بى .
خسته وودن خير اوما ! بوججه باق
اكچمى خاترك بوندينى ، اوزوجمه مزار .
لقترىدىك هيكل قنيلرلر دن ده قنيل .. اوستنه
ووان قيزيل رنكه ، صوك بهار كونشنه يازيق ..
بوكا رنغا بوايى انسانك ايكنينى دمسيوردي
برسى مشوقه ، اوبرنى اولاد كى سويلوردى .
وعيتنده ايتلا واردى . اخراس بوندى .
سوكيسى يازدن باشلامشى . كندىنى تعريف
ايدركن : « كديلر كى سويسيز » ، ديور .
ومحققكه كونك بر چوق ساعترنى . كديلر كى
ديديشه رك كيجيرورلر . « عشق ، ديديشك ،
بر چوق كرملر اولومه دوغرو ايتك ، بوسلكم
ايتك ، بوسلكم ايتك نيايت انا كينده قانلى ديكلمدر .
دمين سكا نيجون عشق ، اولومدر ، ديديكلمر .
آكلادىكي ؟ « بونلرى سويلر كن سويلنى دكل
شايان سرمىدى . دل كيدى .

— اوله ايسه كندىنه يازيق ايتدك ،
اوله ايسه اترق سنك ، كوزلك حيرالرنى
علاقمدار ايدن طرفك قالادى . هابدى دونه .
« ديدم . زيرا هر زمان سويلردىك : « سوه .
بيلدكم كون يوق اولجه . » بۇده او فائنده
ايدك كه بواكم ، بوياش صاحى ، دلى كوزلى
عجائب بوزلر آدم ، يالكنز نفريله ، شه سيله
وعكساييكله كوزلدر . كندىنى ، بكا سودر ميم
اوغراشمقزىن « يالكنز شونى بيليمكه سوكم
كوزل » ديدى و علاوه ايتدى . « نحتيز
صوك بهار مئنايز امين اولك ايجمه
جىن ، كدر ، نشته ، اميد ، شه س حقى نقرت
قويان هيا اودر . نحت اولماسه صوك بهار
اولادى . نحت اولماسه قيزيل رنك اورته سنده
سرمرك ترمه ديكنى دولمازادى ، اونلرگ حزنله
بررته صاويلديغى كورمىزلك و نحت اولما .
سهدى . سكا نيايت بىم چيركين سسم
سكا بوقدر كوزل ككادى » ديداده
ياشايلار ايجون هر شى يتهك يالكنز ايتى شى
قاله چقدر . نحت صوك بهار قايتمه قدر سورمكه
ايكى بولداشدر . نه يازيقكه بونلر هر يرد ايش
دكلاز ، عشق قان ايتير . صوك بهار بوندى
اوركر : صوك بهارى كيسه قيصاقز ، عشق
قيصاقچاق ايتير فقط قيصاقچاق ..
قنيل شى . دنيا صوك بهار عاشقيله دوله قى
وبونلر قوزى كى كينجه كك . « ديدى
واله آلدى بى كوكچ طاني ، بۇدن بر آرز اوزافده
روزكارلر اورته سنده بروسر دوران بونك قيايه
آدى اواك سنى ديكيدى .

بر آقشامدى . ايتانبول مئارملرى ،
چنكاورلر البته كى قانله قزارمش قنيلر كى ايدى .
اونكله او طاع باشنده يته بولوشدى . البته
نارچيچى واردي ، اوموزنده اسى سلاحلر
لرگ طاشيدى غريب بر سلاح ايدى . بوزى
قزارمش ، صاچلىرى ديكيلدى و دوداڭلىرى
تتمه يوردي . بر آرز آرمىسندن اختيار وچيركين
بر قانين يوروردي . قانديك البته كندىسه
بكمزمين فقط اوقدر چيركين بر قيز واردى :
« سكا وون دها كوزل ، دها چوق سومچك
سسلر ديكلمه كچكم ، بونلر صوك بهارك خالص
سلىرى .. » ديدى و اوتوردى .

« صوك بهارده اولومده كوزلدر ، قيزيل رنك ،
قيزيل كوك و ترمين روزكار اورته سنده جان
چيكنشلىرى تورديكي ؟ بوندمكه بيلزمسك . صوك
بهارده اختصار بوندم كوزل بر شى بوقدر ، تصور
ايتكه كوك كندم . اس كرندنه نارچيچى صالانان
بر قانين كوزل اولماسه ده اولور . قانديك
كوزل ، چيركين بونده ، ايجه اوتالبرى روزكاردن
اوپاركن اونك فريادى اونك يارمسته ،